

III 4284 m

AZ UNGI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1917. ÉVI AUGUSZTUS 23-ÁN UNGVARON
TARTOTT RENDES ŐSZI KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE

PATAKY PÁL

EGYHÁZMEGYEI FŐJEGYZŐ.

56. SZÁM.

UNGVAR,
NYOMATOTT SZÉKELY ÉS ILLÉS KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

1917.

1000

III 4284 m7

AZ UNGI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1917. ÉVI AUGUSZTUS 23-ÁN UNGVÁRON
TARTOTT RENDES ŐSZI KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE

PATAKY PÁL
EGYHÁZMEGYEI FŐJEGYZŐ.

56. SZÁM.

UNGVÁR,
NYOMATOTT SZÉKELY ÉS ILLÉS KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

1917.

AZ UNGI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE
1917. ÉVI AUGUSZTUS HÓ 23-ÁN UNG-
VÁRON TARTOTT ŐSZI KÖZGYŰLÉSÉNEK

J E G Y Z Ő K Ö N Y V E.

I. Közgyűlés.

Jelen vannak: Szücs István esperes, Bernáth Zoltán egyház-
megyei gondnok elnöklete alatt: ifj. Szakal István, Komjáhy Gábor,
Nagy Sándor, Magyar Bertalan, Maksa József papi, Stépán László,
Szilágyi Sándor, Stépán Géza, Kovács Dániel, dr. báji Patay György
világi tanácsbírák.

Hegy György egyházmegyei ügyész, dr. Sutka István tb. ügyész.

Pataký Pál papi, Szabó Zoltán világi főjegyző. Dr. Magda Sándor,
Nyomárkay Sándor papi jegyzők.

Bakcsy Gyula, Benkő Lajos, Csomár Béla, Egyed Béla, Gecse
Géza, Juhász Imre, Kálniczky János, Kása Ferdinánd, Komjáthy István,
Kömvés Sándor, Morvay József, Móré Elek, Nagy Géza, Nagy Sán-
dor, Papp István, Rácz József, Ráczkövy János, Soltész Andor, Szabó
István, Ujlaky Sándor rendes lelkészek.

Galgóczy Gyula, Balogh Sándor, Szabó Sándor, Miklán Gyula,
Könyves István segédlelkészek.

Sulyok János, Bóczér István, id. Papp Lajos, Karabélyos Gyula
tanítóképviselek.

Lengyel János a csicseri egyház képviselőjében.

57. Esperes rövid foháskodása után, melyben szent munkánkra Istennek áldását kérte, Bernáth Zoltán egyházmegyei gondnok összefoglaló pillantást vetve a közelmúltban már megtörtént s a közeljövőben reánk váró fontos egyházi eseményekre: az egyházkerületi tisztujításokra s a folyó jubiláris évre, melyet nemcsak a reformáció négy-százados emlékezete, de az ez évben megnyitni elrendelt zsinattartás is kiemel a mindennapi élet szűk kereteiből, megemlékszik két világi tanácsbiránknak, Stépán Lászlónak országgyűlési képviselővé történt választásáról és kuriai birói ranggal történt nyugdíjaztatásáról; továbbá Stépán Géának ítélőtáblai bírónak történt előléptetéséről, akiknek szívesen tolmácsolja méltán nyert kitüntetésekhez Egyházmegyénk minden jó kívánságait,

a gyűlést megnyitja s felhívja a jegyzői kart a gyűlési tagok számbavételére.

58. Az egyházak képviselői megbízó-leveleiket beadják.

Jelen közgyűlés tartamára igazoltnak s a közgyűlés a fenti névsor szerint megalakul.

59. Tavaszi közgyűlésünk által a Bernáth Zoltán gondnokká történt megválasztása által megüresedett egyházmegyei világi tanácsbirói állásra elrendelt szavazatok felbontására kiküldött bizottság jelenti, hogy beadatott 37 szavazat. Mind a 37 szavazat a törvényes kellékeknek megfelelt. Ebből 35 szavazat esett dr. báji Patay György tiszteletbeli tanácsbiróra, 2 pedig Szabó Zoltán világi főjegyzőre.

Közgyűlés dr. báji Patay György urat megválasztott világi tanácsbirónak jelenti ki, őt hivatalos esküjének letétele után, a családi nevéhez fűződő nagy bizalommal, a történelem által igazolt jó reménységgel üdvözli és ülteti be világi tanácsbirói székébe.

60. Dr. báji Patay György tanácsbirói székét a következő szép, mélyen járó, gondolatokban gazdag beszéddel foglalja el:

Nagytisztelű Egyházmegyei Közgyűlés!

Amidőn mint az ungi ref. egyházmegye megválasztott tanácsbírája tisztségemet elfoglalom: első szavam az őszinte köszönet és hála kifejezése az előlegezett bizalomért, amellyel megválasztatásommal megtisztelni méltóztattak.

E nagy megtiszteltetés még érdemtelenül ért engemet és így tudom, hogy az egyház körül elévülhetetlen érdemeket szerzett őseim emlékét tisztelték meg tulajdonképen a velem szemben megnyilvánult bizalmukkal. Traditionalis ragaszkodással emlékeztek még haló poraikban is ezáltal enyéimről, akik vallásunk eszméit mindenkor fennen hirdették és hűségesen követték, mert testtel és lélekkel csügtek elvein és tanításain. Viszont a mások hite, meggyőződése iránt keresztyéni türelemmel, testvéri szeretettel viseltettek.

Habár ily ősök nyomdokaiba lépni, magasztos példákat követni, munkálkodni az egyház megszilárdításán és a hitélet mélyítésén, amily fenséges, oly nehéz feladat is: szerénytelenség nélkül legyen szabad most, e rám nézve oly ünnepies pillanatban megfogadnom, hogy dicső őseim méltó utódja iparkodom lenni.

Igenis, dolgozni akarok a hitélet mélyítésén befelé és az egyház megszilárdításán kifelé. És én úgy látom, hogy e téren hatalmas munka vár reánk.

Az emberi örület nem tombolta még ki magát, áll még a harc a csatamezőkön. Emberek milliói ontják a vért, pusztítják évezredek fáradságos munkájának eredményét, családi szentélyeket dúlnak fél, anyákat gyermekeiktől, feleségeket férjüktől fosztanak meg. Harcban áll az emberiség az emberiséggel és ki tudja: hol áll meg, mikor szűnik meg a vész tombolása?! —

És az emberiség háborúja forrongásba hozta az eszmék világát is. Döngetik az egyház kapuit, mint amelyről azt állítják, hogy a modern kor eszméit felfogni és megérteni nem tudta, nem akarta és ezért őt is felelőssé teszik e borzalmas vérontásért. Bünbakként állítanak oda a hitet azért, amit emberi eltévelyedés és gonoszság idézett elő. A szomorúságban és nyomorúságban elfásult lelkekből így oltják ki a hit lelkesítő tüzét és megerősítő

vigaszát, hogy vallás- és egyházellenes tendenciákkal itassák át köztudatunkat.

De mi nem engedhetjük aláaknázni egyházunkat, hitéletünket. Meg kell értetni, urbi et orbi, hogy a református egyház a legmagyarabb, a ref. egyház volt mindenkor a haladás eszméinek szószólója, a demokratikus eszmék bajnoka. A haladás és világosság zászlaját lobogtatta fennen, ez alatt küzdött és vérezett, ezért szenvedett és sanyalódott már akkor, amikor még csak elnyomatás, csak üldözés volt az osztályrésze. Így természetes, hogy az új kor megalapozásának nagy munkájából mi is részt kérünk, sőt követelünk. Mert az új kor eszméi a mi elveink és diadaluk a mi győzelmünk!

Addig is, míg az egyház ezen munkásságának ideje elkövetkezik akkor, amikor felragyog végtére a hön óhajtott béke fenséges napja az egész emberiség egén, addig is, míg vész és zivatar dúl e földön, fáradoznunk kell a hitélet belső mélyítésén egy szebb és jobb jövő — az örök béke — reményében. A szomorúság és megpróbáltatás e vigasztalan napjaiban nyújtsuk a hit életető erejét és a vigasz balzsamát a szerencsétleneknek, támogassuk az elhagyottakat, segíeyezzük a nyomorgókat, mélyítsük a hitéletet és terjesszük az emberszeretet eszméjét. A könyörtelenség és irgalmatlanság e szomorú napjaiban gyakoroljuk mi a könyörületet és irgalmat hazánk, felekezetünk és az egész szenvedő emberiség javára és üdvére!

Igaz lelkesedéssel, odaadó buzgalommal és törekvéssel, fáradhatatlan tevékenységgel és munkássággal akarok én is áldozni elődeim emlékének, de köszönetemet és hálámat ezzel nemcsak leróni kívánom, hanem ki is érdemelni most csak előlegezett bizalmukat. Csekély erőmet, tehetségemet és befolyásomat e szent cél szolgálatába és az ungi ref. egyházmegye rendelkezésére bocsájtom. Engemet az őszinte lelkesedés és fáradhatatlan munkakedv hevitenek, egyházmegyénk nagyérdemű kettős elnökségétől, valamint mindnyájuktól tisztelt Uraim várom az utasítást és kérem a további jóakaratu támogatást.

A mai nap nekem felejthetetlen emlékéül legyen szabad egyházmegyénk lelkészi özvegy-árva-gyámin-tézete javára tizezer koronás alapítványt felajánlanom.

Közgyűlés e székfoglaló beszédet egész terjedelmében jegyzőkönyvbe vétetni rendeli s az egyházmegyei lelkészi özegy árva-gyám-intézetre felajánlott 10000 koronát, mint a báji Patay család által a református anyaszentegyház érdekében hozott nagy áldozatokhoz méltán sorakozó s e család legifjabb képviselője által Egyházmegyénkkel kötött ujszövetségnek fényes bizonyosságát hálás köszönettel veszi.

61. Ugyanaz a szavazatbontó bizottság jelenti, hogy két egyház: Felsőőröcse és Korláthelmec nem adtak szavazatot.

Közgyűlés a szavazatbontó bizottság jegyzőkönyvéhez mellékelt iratokból megállapítja, hogy Felsőőröcse a maga szavazatát már július 18-án postára tette s ez a szavazat, mint postai küldemény csak augusztus 7-én érkezett az esperesi hivatalhoz, így Felsőőröcse mulasztást nem követett el és nem is birságozható. Korláthelmec megbirságozásától — tekintettel az ottani zavaros állapotokra — ez időszertint szintén eltekint a közgyűlés.

62 Esperes az E. T. V. t.-cikkéhez alkotott konventi ügyviteli szabályzat 3 §-a értelmében jelentést tesz arról, hogy az időszaki tanács f. évi augusztus hó 6-án tartott ülésében a Szabó Endre minaji lelkész ellen 1916 szept. 15-én hozott felfüggesztő végzést megszüntette, mert a konventi bíróság, mint felebbviteli bíróság f. évi június hó 1-én hozott ítéletével az egyházmegyei bíróságnak 1916 szept. 15-én hozott azon ítéletét, mellyel Szabó Endrét viselt hivatalából azon helyről minden javadalom nélkül elmozdította, megváltoztatta, illetve az ezt megváltoztató kerületi bírósági ítéletet hagyta jóvá, mely szerint Szabó Endre 500 korona pénzbridságban s a költségek megfizetésében marasztaltatott el, így tehát a felfüggesztést az E. T. V. t.-c. 135. §-ának b) pontja értelmében meg kellett szüntetni.

Ugyanazon ülésben az időszaki tanács a Szabó Endre ellen újabban beadott panaszok és hivatalos jelentések alapján a fegyelmi eljárás megindítását elrendelte s ezt az eljárást

az egyházmegyei közgyűléseken már korábban elrendelt fegyelmi eljárásokkal egyesíteni szintén elrendelte.

Végül ugyanezen bíróság ugyanezen ülésében Szabó Endrét az újabb fegyelmi halmazesetek súlyos és botrányos voltára való tekintettel az egyház békéjének érdekében az E. T. V. t.-c. 132. §-ának b) pontja alapján állásától felfüggesztette.

Tudomásul szolgál.

63. Miklán Gyula kistráti segédlelkész beterjeszti I-ső lelkészképesítő bizonyítványát, továbbá a bánóci lelkészi hivataltól, valamint a f.-zempléni esperesi hivataltól nyert szolgálati, illetve elbocsátó bizonyítványait s ezek alapján egyházmegyéinkbe való bekebelezését kéri.

Bekebeleztetik.

64. A palágyi egyház előljárósága bejelenti, hogy Sipos Mária okl. tanítónőt, ki az elmúlt iskolai évben az ungvári gör. kath. tanítónőképző-intézetben jeles képesítést nyert, f. 1917. évi július hó 29-én a palágyi egyház rendes tanítójaul választotta meg s a vonatkozó iratok bemutatása mellett a választás megerősítését kéri.

Közgyűlésünk Sipos Mária okl. tanítónőt a palágyi egyház tanítói állásába beerősíti, tőle a hivatali esküt kiveszi s tudomásvétel céljából a főtü. egyházkerületre tisztelettel felterjeszti.

65. Esperes jelenti, hogy Botfalva az 1917/18. isk. évre is Szabó Sándor segédlelkészt alkalmazta ideiglenes tanítóul, aki ilyen minőségben ott már egy évet eltöltött s ő, mint esperes, nevezett segédlelkészt ideiglenes tanítóul az 1917/18. isk. évre be is erősítette. Ung vármegye közig. bizottsága azonban 692/1917. sz. határozatával a botfalvai ref. iskolaszéket az ideiglenes tanító részére államsegély folyósítása iránti kérelmével nemcsak elutasította, hanem az 1917. XXVII. t.-ckre hivatkozva, mely valamely tanítói állásnak ideiglenes tanítóval való betöltését csak egy évi időtartamra engedi meg, az állásnak rendes tanerővel való betöltése végett az iskolaszéket a szabályszerű nyilvános pályázat kizárására utasította.

Közgyűlés mindenekelőtt megállapítja azt, hogy szentesített egyházi törvényeink VI. t.-cikkének 27. §-a rendkívüli esetekben megengedi az ideiglenes tanítónak két évig való alkalmazását. Megállapítja azt is, hogy Botfalva a tanítói állásnak Tóth Miklós tanító eltávozásával történt megüresedése után nyilvános pályázat útján óhajtott rendes tanítót választani, de pályázó nem jelentkezett s így kénytelen volt a tanítót előbb a lelkészszel helyettesíteni, majd az állást ideiglenes tanítóval betölteni. Mint-hogy pedig azok a viszonyok, melyek miatt a nyilvános pályázat annak idején eredménytelen maradt, nem változtak; minthogy Botfalvára, ahol a tanítónak állandó és rendes katedrai szolgálatot kell teljesíteni, még eredményes pályázat esetén is csak ennek a lelkészi szolgálatnak is megfelelő munkaerőt lehet alkalmazni, ami most a háború negyedik évében még inkább kétséges, mint volt a háború második évében; tekintve továbbá azt, hogy Szabó Sándor egy évi ideiglenes tanítóskodása alatt nemcsak az egy évig szünetelő iskoláját emelte a tanügyi bizottság hivatalos jelentése szerint kiváló színvonalra, de első lelkészi oklevelét is megszerezte s egyházmegyénkbe segédlelkészül be is kebeleztetett; tekintve végül azt, hogy az ő további ideiglenes tanítói alkalmazásával sem a közérdek, sem a tanügy nem szenved kárt s bizonyára a magyar állami és nemzeti érdek sincs veszélyeztetve; mind-ezen okoknál fogva közgyűlés a botfalvai ref. egyház azon eljárását, hogy Szabó Sándor az 1917/18. iskolai évre újra ideiglenes tanítóul alkalmazta s az esperes azon eljárását, hogy őt ilyenül beerősítette, jóváhagyólag tudomásul veszi. Ung vármegye közigazgatási bizottságát pedig kéri, hogy Szabó Sándor botfalvai ideiglenes tanító részére az államsegélyt folyósítani méltóztassék.

66. A bezői egyház előjárósága jelenti, hogy f. 1917. évi jul. 15-én rendes tanítónőjévé megválasztotta s ll. rendes tanítói állására f. évi szept. 1-től kezdődőleg alkalmazni óhajtja lski Zsuzsanna okl. tanítónőt, ki a debreceni reform. tanítónőképző intézetben jeles képesítést nyert. Kéri a választás megerősítését.

Közgyűlésünkön meg nem jelent tanítónő beerősítésével s a törvényszabta eskü letételével esperes bizatik meg. A bezői lelkész pedig fölhevitatik, hogy a fenti célból nevezett tanítónővel az esperesi hivatalnál jelenjék meg.

67. A szirénfalvai leányegyház előjárósága f. 1917. évi május hó 29-én Orémus Kálmán szalókai ref. tanítót választotta meg előkönyörgő-tanítójául, kinek fizetését — személyéhez kötötten — bizonyos természetbeni szolgálmányok teljesítése által javítani határozta. Presbiteri és közgyűlési jkönyv bemutatása mellett kéri a választás megerősítését és a fizetésjavítás helybenhagyását.

Közgyűlésünk a bemutatott okmányok alapján Orémus Kálmánnak a szirénfalvai leányegyház előkönyörgő-kántortanítójává történt megválasztását jóváhagyja, őt ez állásában megerősíti s tudomásvétel céljából a főtü egyházkerületre tisztelettel felterjeszti. A személyéhez kötötten — közgyűlésileg is megajánlott fizetésjavítást pedig örömmel veszi tudomásul és hagyja jóvá.

68. Olvastatott dr. Magda Sándor lelkész indítványa, melyben javasolja, hogy egyházmegyénk a reformáció 400-dos évfordulóját rendkívüli díszközgyűlés keretében ünnepelje meg ez év nov. 1-én s e nevezetes évforduló emlékére reformációi emlékalapot létesítsen.

Egyházmegyénk bár mélyen érzi, hogy illik ünnepelni az egész emberiségre annyi áldást árasztó reformáció 400-ados évfordulóján; mégis tekintve a mai szomorú viszonyok utazási és ételmezési nehézségeit: egy külön egy-

házmegyei ünneplés tervét elejti. De egyuttal felhivja az egyes egyházakat, hogy saját kebelükben e nevezetes évfordulót minnél impozánsabban igyekezzenek megünnepelni s emlék-alapok létesítéséről sem feledkezzenek meg.

69 Az Ungvármegyei Közművelődési Egyesület f. év ápr. 3-án tartott választmányi ülésének határozatából kifolyólag szives figyelmébe ajánlja egyházmegyénknek b. e. pálóci Horváth Mária emlékének megörökítését.

Egyházmegyénk a hála érzelmétől áthatva gondol mindig egykori fejedelmileg bőkezű jótéevőire: p. Horváth Mária és Simonra s emléküik megörökítését mulaszthatatlan kötelességének ismeri el. Ezért Szűcs István, Bernáth Zoltán, Tóth Lajos, Komjáthy Gábor, Pataki Pál, Szabó Zoltán, Kőmives Sándor tagokból álló bizottságot küldi ki azzal a megbizással, hogy az Ungmegyei Közművelődési Egyesülettel érintkezésbe lépven, a fentnevezett kegyes jótéevők emlékének megörökítésére vonatkozólag a jövő évi egyh.-megyei gyűlés elé terjesszenek részletes javaslatot.

70. Olvastatott a főt. egyházkerületnek 23—1917. sz. határozata, melyben megengedi, hogy az egyes egyházközségek a s.-pataki főiskola fejlesztésére lélekszám arányában kivetett 1 K-ás hozzájárulásait ez év dec. 31-ig fizethetik ki.

Közgyűlés e határozat értelmében felhivja az egyes egyházközségeket, hogy a lélekszámuknak megfelelő hozzájárulási összeget ez év dec. 31-ig teremtsék elő s küldjék be a s.-pataki főiskola pénztárába.

71. A főt. egyházkerület értesíti az egyházmegyéket arról, hogy az egyetemes konvent a lelkészi özvegyi évjáradék összegét 840 koronára, az apátlan árvák neveltetési segélyét évi 169 koronára, a szülőtlen árvák neveltetési segélyét 252 koronára emelte; s egyuttal javaslatot kér az egyházmegyéktől arra nézve, hogy vajjon óhajtják-e az

özvegyek évjáradékának s az árvák neveltetési segélyének további emelését s a további emelés fedezésére mily mérvű önkéntes hozzájárulást vállalnának a lelkészek?

Közgyűlés örömmel veszi tudomásul a nyomorgó lelkészi özvegyek és árvák évjáradékának, illetve neveltetési segélyének emelését, de tekintve a pénz vásárló értékének nagymérvű alászállását, az évi díjak mostani emelését még korántsem tartja elegendőnek. Javasolja tehát, hogy az özvegyi évdíjak legalább 1000 koronára, a szülőtlen árvák neveltetési segélye 500 koronára, az apátlan árváké pedig 300 koronára egészítették ki. Javasolja továbbá, hogy a díjfelemelés terheinek viseléséhez a lelkészek hozzájáruljanak. A hozzájárulás mérvét illetőleg azonban a szükségletre vonatkozó adatok hiányában javaslatot nem tehet.

72. A főtiszteletű egyházkerület 101—1917. sz. határozatában felhívja az egyházmegyét, hogy a dunamelléki egyházkerületnek a szórványok gondozására vonatkozó munkálatait tegyék tanulmány tárgyává s terjesszenek be arról véleményes javaslatot.

Minthogy a dunamelléki egyházkerület munkálata egyházmegyénknek nem küldetett meg, javaslatot e tárgyban nem tehet.

73. A gömöri egyházmegye amaz indítványt terjesztette a folyó évi tavaszi egyházkerületi közgyűlés elé, hogy a szupplikáció intézménye állíttassék vissza a theologiai ifjak részére. Az egyházkerület ez indítványt hozzászólás végett letette az egyházmegyékhez és a sárospataki főiskolához.

Tekintve azt, hogy a szupplikáció eltörlésére — a konvent egyenes felhívására — azért ment bele egyházkerületünk, mert az az 1890. évi őszi kerületi gyűlés 29. jegyzőkönyvi pontjának tanúsága szerint, magát már akkor is túlélt intézmény volt, tekintve azt, hogy

ujabb időben a legációk eltörlését is több illetékes tényező szorgalmazta, holott ez népünk lelkébe a jogfolytonosság elvénél fogva is mélyebben bele oltott s attól teljes tisztelettel körülvelt intézmény, melyért népünk még most is szívesen hoz áldozatot, de tekintve azt is, hogy a szupplikáció intézményének visszaállításával ismét a lelkészekre szabadítjuk ugy a magunk, mint az ág. ev. testvérek minden csonka és teljes gimnáziumának, főiskoláinak utazó növendékeit, kik az utóbbi évtizedekben annyi kellemetlenséget okoztak, hogy az 1911. évi kerületi gyűlés jegyzőkönyvének 95. pontja szükségét látta tiltakozni ellenök; egyházmegyei közgyűlésünk a maga részéről nem óhajtja visszaállítani a szupplikáció intézményét.

74. Esperes jelenti, hogy az őszi kerületi gyűlés szeptember 18-ikára lett kitűzve. Kéri e gyűlésre a képviselők megválasztását.

Közgyűlés a kerületi gyűlésre képviselőkül küldi ki egyházi részről dr. Magda Sándor papi jegyzőt, ifj. Szakal István, Nagy Sándor papi tanácsbírákat; világi részről Stépán László és Patay György tanácsbírákat és Szabó Zoltán világi főjegyzőt.

75. Olvastatott a tanügyi bizottság jegyzőkönyve s annak melléklete, a tanügyi bizottsági elnök jelentése egyházmegyénk 1916 – 1917. évi tanügyi állapotáról. A jelentés részletesen szól az iskolai év jelentősebb mozzanatáról s az egyes iskolák munkájáról.

Az elnöki jelentés alapján a tanügyi bizottság folyó évi augusztus 9-én tartott üléséből felvett jegyzőkönyvében a a következő határozatokat igénylő jelentéseket terjeszti a közgyűlés elé:

1. Vajánban, Ungpinkócon és Korláthelmecen a tan-szerek hiányosak.

2 Ungmogyorós, Magasrév, Ungnyarád, Korláthelmec, Jenke, Bező és Sárosmező az ifjusági könyvtárt még nem szerezte be.

3. Szürtén és Nagygejőcön nincs „Értesítő“ könyvecske.

4. Botfalva, Palló, Magasrév, Veskóc, Pinkóc, Nagyszeretva, Pályin, So'yimos, Sárosmező és Nagykapos iskoláiban még mindig a növendékek végzik a tanterem tisztogatását, fűtését és ivóvíz beszerzését.

Közgyűlés az illető egyházakat figyelmezteti, sőt elkötelezi a felsorolt hiányoknak a a jövő iskolai év folyamán való pótlására.

76. Ugyancsak a tanügyi bizottság terjeszti elő ama kérelmét, hogy az egyházmegyei közgyűlés ne 100 koronában állapítsa meg a tanügyi bizottság gyűléstartási díját, hanem a közigazgatási államsegélyből 400 koronát szavazzon meg e célra.

Közgyűlés a tanügyi bizottságnak eme kérelmét javaslattétel céljából átteszi a számvevőszékhez azzal, hogy tavaszi egyházmegyei gyűlésünkre erről jelentést terjesszen be.

77. Tanügyi bizottság jelenti, hogy Nagy Géza ung-vajkóci lelkész iskolalátogatói tiszteről lemondott s helyette Kőmives Sándor bátfai lelkészt ajánlja a megválasztásra.

Közgyűlésünk Nagy Géza iskolalátogató lelkészt — érdemei elismerése mellett — tiszteletől fölmenti s helyette Kőmives Sándor bátfai lelkészt választja meg.

78. Tanügyi bizottság jelenti, hogy főtiszteletű püspök ur fölhívására tárgyalás alá vette a tanítónőképző intézetről szóló „Emlékirat“-ot is és az abban foglalt irányelveket magáévá teszi, a tanítónőképző-intézet felállításának az eszméjét református egyházunk létérdekére való tekintetből is nagyon fontosnak és minél előbb — még áldozat árán is — megvalósítandónak tartja.

Egyházmegyei közgyűlésünk e jelentést helyeslőleg veszi tudomásul.

79. A CXXVI—CXXIX. számig terjedő esperesi körleveleket

a közgyűlés helyeslőleg veszi tudomásul.

80. Palágyi egyház előjárósága kéri, hogy az egyház tulajdonát képező s a lelkész használatában levő, de $\frac{3}{4}$ részben a Pallay családra bekebelezett s a Palágy-komoróci 72. sz. telekjegyzőkönyvben 229. h. r. sz. a. felvett ingatlant telekkönyvi kiigazítás után a tulajdonos ref. egyház javára bekebeleztesse és az özv. Pallay Istvánné, szül: Nagy Erzsébetnek ezen ingatlanra bekebelezett haszonélvezeti jogát törültethesse. — Bemutatja egyidejűleg a Pallay család által e célból kiállított nyilatkozatot.

Az egyházmegyei közgyűlés a nyilatkozatot a maga részéről jóváhagyja s felsőbb jóváhagyás végett a főtiszteletű egyházkerületi közgyűléshez felterjeszteni rendeli.

81. Kiscegyői egyház előjárósága jóváhagyás végett bemutatja néhai özv. Homoky Antalné szül: Kail Terézia alapító-levelét.

Egyházmegyei közgyűlés az alapító-levelét jóváhagyja s felsőbb jóváhagyás végett a főtiszteletű egyházkerületi közgyűléshez felterjeszteni rendeli.

82. A vajkóci lelkész jelenti, hogy özv. Fegyverneki Jánosné szül: Bogáthy Terézia korláthelmeci lakos folyó évi július hó 29-én, a vajkóc-mátyóci ref. egyház javára „Fegyverneki János és neje Bogáti Terézia alapítványa“ címen 200 azaz Kettőszáz koronát adományozott oly kikötéssel, hogy ezen 200 korona alapítványi tőke elkölthetetlen, kamatai azonban az egyház közszükségletére felhasználhatók.

Az egyházmegyei közgyűlés a vonatkozó iratok visszaadása mellett utasítja a vajkóc-mátyóci egyház előjáróságát, hogy az adományról, miután annak alapítványi jellege van, négy példányban szabályszerű alapító-levelét állítson ki s azt a legközelebbi egyházmegyei közgyűlésre jóváhagyás végett terjessze fel.

83. Az ungvári egyház előjárósága bemutatja a módosított lelkési és tanítói díjlevelet s kéri annak megerősítését.

Az egyházmegyei közgyűlés az ungvári egyház lelkészének és tanítójának módosított díjlevelét jóváhagyja, felsőbb jóváhagyás végett a főtiszteletű kerületi közgyűléshez felterjeszteni rendeli.

84. Az 1917. évi tavaszi egyházmegyei közgyűlés VIII/3. számú határozatára Szakal István vámoslucskai lelkész jelenti, hogy a néhai Béres Mihályné vámoslucskai lakos által a vámoslucskai egyház részére templomépítési célokra hagyományozott $\frac{1}{8}$ urb. telki ingatlan jelenleg haszonbérbe van kiadva.

Tudomásul szolgál.

85. Egyed Béla jenkei lelkész hivatkozással súlyos és hosszú betegségére és sok csapással sújtott népes családjára, az egyházmegye útján a közalaphoz segélyért folyamodik.

Közgyűlés jól ismerve a kérvényező lelkész méltánylást érdemlő helyzetét, 1200 kor. segélyre a legmelegebben ajánlja.

86. Id. Szokol István nagyszeretvai lelkész hivatkozással arra, hogy a nagy drágaság miatt a káplántartásra rá kell fizetnie, segélyért folyamodik.

Közgyűlés a kérvényt az őszi segélyosztó bizottsághoz utalja.

87. Az iskei egyház temploma tetőzetének átfestésére segélyt kér.

Közgyűlés a kérvényt az őszi segélyosztó bizottsághoz utalja.

88. Pataky Pál főjegyző, vonatkozással az egyházkerületi közgyűlés 1917/117. sz. határozatára, indítványozza, hogy az ugyanazon évben tartott egyházmegyei közgyűlések jegyzőkönyvi pontjai folytatólagosan számoztassanak, a mi a közgyűlési határozatokra való hivatkozást egyszerűsíti és lényegesen megkönnyíti.

Közgyűlés ez indítványt elfogadja s a jegyzőkönyvi pontokat már a f. évben is így rendeli el számozni.

89. Rendkívüli egyházi adókivetés megerősítését kérik a következő egyházak: Tiszaásvány, mely 179 K-t, Jenke, mely 1180 K-t, Nagygejőc, mely 720 K-t, Tizasalamon, mely 622 K-t, Nagyszeretva, mely 240 K-t. Kisgejőc, mely 525 K-t, Vajkóc, mely 143 K-t, Csap, mely 1025 K-t, Vaján, mely 451 K-t vetett ki a Sárospataki főiskola fentartására, továbbá Pályin, mely 1644 K-t vetett ki részint a Sárospataki főiskola fentartására, részint lelkészi és tanítói fa beszerzésére és a templomtető javítására. Nagyszeretva, mely 1200 K-t vetett ki részint épületjavításra, részint fapénzre, részint a segédlelkész fizetésének javítására. Csongor, mely 350 K-t vetett ki részint a Sárospataki főiskola fentartására, részint a kántori tiszteletdíj fedezésére.

Közgyűlésünk a betervezett rendkívüli adókivetéseket jóváhagyja és megerősíti.

90. Sallay Gyula nagyszelmenci lelkész orvosi bizonyítvánnyal megerősített kérvényében egészségének helyreállítására négy heti teljes szabadságot, az egyházmegyei segélyalapról őszi, soronkívüli segély gyanánt 100 koronát s kamat nélküli kölcsön gyanánt 500 koronát kér megszavazni és kiutalni.

Közgyűlés Sallay Gyula lelkésznek egészségének helyreállítása címén a négyheti teljes szabadságot azzal a feltétellel, hogy helyettesítéséről kellőleg gondoskodik, készséggel megadja. Kérvényének segély iránti részét átteszi az őszi segélyosztó bizottsághoz. Kamat nélküli kölcsönök folyósítására azonban az Egyházmegye alappal nem rendelkezik.

91. Szabó István eszenyi lelkész, akit Egyházmegyénk ezelőtt 12 évvel választott meg iskolai körlátogatóvá, megköszönve az egyházmegye eddigi bizalmát, körlátogatói tisztségéről lemond.

Miután az 1910. évi őszi kerületi gyűlés által elfogadott szabályrendelet 63. §-ában megszabott minimális időtartamot Szabó István lelkész hőven felülszolgált, lemondását a közgyűlés elfogadja és iskolai körlátogatói működésében olyan nagy készséggel tanusított buzgó és önzetlen fáradozását, az iskolai ügyek elővitelére a tapasztalat által öregbitett, dúsan kamatozó bölcsességét emlékezetnek okáért szives elismeréssel írja fel jegyzőkönyvének lapjaira.

Az így megürült helyre a tanügyi bizottság ajánlata alapján iskolai körlátogatóul Bakcsy Gyula csapi lelkészt választja meg.

92. 1916. évi 23. é. sz. számú egyházmegyei határozattal az egyházmegyei könyvtár megvizsgálására kiküldött bizottság jelentését a következőkben terjeszti elő:

A könyvtár szakok szerint XI. osztályba van beosztva.

Az I-ső osztályba van 76 (Hetvenhat) munka, abból hiányzik, illetve a könyvtárba jelenleg nem találtatott egy db. és pedig az 58. leltári számú.

A II. osztályba 42 (Negyvenkettő) munka van a leltár szerint, melyből azonban jelenleg az 1, 2, 20 és 36. számú művek hiányzanak, illetve a könyvtárba nem találtattak.

A III-ik osztályba van 129 (Egyszázhuszonkilenc) mű, ebből jelenleg hiányzik egy darab és pedig a 110. számú.

A IV-ik osztályba van 37 (Harminchét) mű, jelenleg hiányzik kettő és pedig a 20. és 26. számú.

Az V-ik osztályba van 262 (Kettőszázhatvankettő) mű, ebből jelenleg hiányzik 27 munka és pedig a 131, 133, 134, 143, 146, 155, 159, 160, 182, 191, 198, 199, 208, 216, 218, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 230, 231, 232, 234, 237. számú művek.

A VI-ik osztályba van 52 (Ötvenkettő) munka, melyből jelenleg hiányzik öt mű és pedig az 1, 3, 7, 8, 9. számúak.

A VII-ik osztályban van 285 (Kettőszáznyolcvanöt) munka, melyből jelenleg hiányzik 86 mű és pedig a 13, 38, 44, 45, 50, 51, 52, 56, 58, 66, 70, 72, 75, 78, 81, 84, 85, 86, 87, 89, 90, 93, 94, 96, 97, 100, 101, 102, 105, 106, 108, 110, 116, 117, 122, 138, 142, 150, 151, 154, 155, 156, 160, 163, 164, 166, 167, 168, 171, 173, 175, 178, 179, 180, 183, 187,

192, 293, 195, 196, 197, 199, 200, 203, 204, 206, 207, 212, 213, 214, 218, 222, 224, 226, 235, 242, 247, 250, 253, 254, 260, 277, 278, 279, 280. számúak.

A VIII-ik osztályban van 23 (Huszonhárom) mű, ebből jelenleg hiányzik 1 drb. és pedig a 22-ik szám.

A IX-ik osztályban van 200 (Kettőszáz) mű, ebből jelenleg hiányzik 23 munka és pedig a 64, 65, 66, 68, 67, 69, 76, 82, 91, 102, 104, 116, 125, 126, 133, 144, 151, 166, 167, 193, 194, 195, 196, 197. számúak.

A X-ik osztályban van 18 (Tizennyolc) mű, ebből jelenleg hiányzik három, és pedig a 14, 15, 17. számok.

A XI-ik osztályban van 53 (Ötvenhárom) munka, ebből jelenleg hiányzik tíz és pedig a 9, 11, 19, 21, 24, 36, 38, 43, 46, 49 számúak.

Jelentjük továbbá, hogy az egyházmegyei könyvtárban még leltározatlan füzetek és lapok vannak, amelyeknek rendezésére és leltározására az egyházmegyei könyvtárnok záros határidő alatt felhivatandó lenne; ki különben ezeknek rendezését az 1918 évi tavaszi egyh.-megyei gyűlésig a bizottságnak önként felajánlotta.

Arra vonatkozólag, hogy jelenleg a könyvtár egyes szakosztályaiban fel nem talált művek közül, melyek vesztek el és melyek vannak kikölcsönözve, a könyvtárnok a fentebb említett határidőig szintén részletes kimutatást terjeszt be, egyben kijelenti, hogy ha netalán könyvtárnoksága alatt vesztek volna el könyvek, azokat saját költségén újólag beszerzi.

Tekintettel arra, hogy a könyvtár rendezése, illetve a készlet és hiányok megállapítása rengeteg időt és fáradságot vett igénybe, a levéltár rendezése ezidőszert fogyanatosítható nem volt, hanem az egy újabban adandó határidő alatt lesz végrehajtandó.

Az egyházmegyei közgyűlés az egyházmegyei könyvtár megvizsgálására, illetve rendezésére kiküldött bizottság jelentését jóváhagyólag tudomásul véve, meghagyta az egyházmegyei könyvtárnoknak, hogy az egyházmegyei könyvtárban még leltározatlan füzetek és lapok leltárát minnél előbb készítse el, tüzetesen mutassa ki, hogy a könyvtárvizsgáló bizottság által a vizsgálat során fel nem talált művek közül melyek vannak kikölcsönözve és melyek

vesztek el s jelentését 1918. évi tavaszi egyházmegyei közgyűlésre terjessze elő.

Az egyházmegyei levéltár rendezésére vonatkozólag pedig elhatározza, hogy e tárgyban csak a könyvtár teljes rendbehozatala után fog intézkedni.

93. Főjegyző jelenti, hogy az ugynevezett Sontro (korábbi határozatokkal elrendelte, de még be nem fejezett) ügyeket mindig a legutóbbi jegyzőkönyv tartja nyilván. Ez a legutóbbi jegyzőkönyv (f. évi tavaszi közgyűlésünk jegyzőkönyve) nyomdai nehézségek miatt még nem készült el s emiatt a Sontro ügyeket csak jövő tavaszi gyűlésünk kérheti elő.

Tudomásul szolgál.

94. Soltész Andor tisztaágteleki lelkész azzal a kérelemmel járul a közgyűlés elé, hogy változtassa meg a tisztaágteleki presbiterium és közgyűlés f. hó 12-én hozott azon határozatát, melylyel a sárospataki főiskola internátusa javára kivetett lélekszám szerinti „egy“ koronás járulék fizetését kereken megtagadta és szigoruan utasította az egyházat ezen járulék megfizetésére.

Midőn az egyházkerület 1916. évi őszi közgyűlésének 4. sz. határozatával a sárospataki főiskolai internátusok létesítése céljából az 1 koronás egyszersmindenkori járulék kivetésére, illetőleg felajánlására a kebelbeli egyházakat elkötelezte, az E. T. I. t.-c. 67. §-ának r) pontjában megjelölt kötelességét teljesítette s a III. t.-c. 1. §-ában megnevezett, a korszellem által igazolt, a közvélemény által sürgetett intézmények létesítéséhez szükséges rendkívüli adó megfizetésére kötelezte el az egyházakat, a mivel szemben az egyházaknak csak egyetlen feladatuk lehetett: ezen adónak a kivetése és beszolgáltatása. Midőn a tisztaágteleki egyház azt megtagadta, nemcsak a felsőbb egyházi hatóság törvényes és indokolt intézkedésének szegült ellene, hanem a III. t.-c. 3. és 16. §§-aiban

előírt kötelességeit is megszegte, ezért a közgyűlés nevezett egyházközség hivatkozott határozatait az E. T. I. t.-c. 56. §-ának o) pontja alapján megsemmisíti s tekintettel arra, hogy ennél a különben példás, vallásáért áldozni kész, eddig még panasztalan egyháznál inkább tájékozatlanságról és a mindennapi életen felül is levő kötelességek nem ismeréséről, nem pedig nyilvánvaló ellenszegülésről van szó, az erélyesebb rendszabályok mellőzésével egyszerűen és jóindulatulag felhívja a tisztaágteleki egyházat arra, hogy az egy koronás járuléknak f. évi szept. hó 30-dikáig való kivetéséről s a kivetésnek f. évi dec. hó 31-ig való beszolgáltatásáról a törvényes következmények terhe alatt gondoskodjék. Az esperest pedig felhatalmazza arra, hogy a hozzá beterjesztett kivetést — ha egyébképen megfelel a III t.-c. rendelkezéseinek — megerősítse.

95. A jegyzőkönyv hitelesítésére kiküldetnek

az elnökség és jegyzői karon kívül Komjáthy Gábor, Hegyi György és Komjáthy István.

Meghitelesítette a hitelesítő bizottság Ungvárt, 1917. aug. 30-án tartott ülésében.

Szücs István,
esperes

Hegyi György,

Komjáthy Gábor,

Komjáthy István,

Pataki Pál, Szabó Zoltán, Dr. Magda Sándor, Nyomárkai Sándor.

Jegyzőkönyvezték :

Pataki Pál papi főjegyző : 57—62, 65, 74, 88, 90—91, 93—95.

Szabó Zoltán vil. főjegyző : 80—84, 92.

Dr. Magda Sándor papi jegyző : 63, 68—72, 85—87

Nyomárkai Sándor papi jegyző : 64, 66—67, 73, 75—79, 89

Tárgymutató.

57. A gyűlés megnyitása.
58. A gyűlési tagok számbavétele és igazolása.
59. Dr. báji Patay György világi tanácsbíróvá választása.
60. Dr. báji Patay György székfoglaló beszéde.
61. Felsőröcse és Korláthelmec szavazatot nem adtak.
62. Esperes jelentése az időszakos tanács üléséről.
63. Miklán Gyula segédlelkészül bekebeleztetik.
64. Sipos Mária palágyi tanítóul beerősítettik.
65. Szabó Sándor botfalvi ideiglenes tanítóul alkalmazása tárgyában előterjesztés a vármegyei közigazgatási bizottsághoz.
66. Iski Zsuzsanna tanítónőnek Bezőre való beerősítésével az esperest bizza meg a közgyűlés.
67. Orémus Kálmán Szirénfalvára tanítóul beerősítettik.
68. A reformáció 400-dos évfordulójának egyházmegyeileg való megünneplését a közgyűlés elejti.
69. A p. Horváth Mária és Simon emlékének megörökítésére bizottságot küld ki a közgyűlés.
70. Az egy koronás járulék a sárospataki főiskolára f. évi dec. 31-ig befizetendő.
71. Javaslat a kerületre a lelkészözvegyek és árvák évjáradékának felemelése iránt.
72. A dunamelléki egyházkerületnek a szórványok gondozásáról szóló javaslatáról közgyűlés véleményt nem adhat, mert a javaslatot nem ismeri.
73. Közgyűlés a Supplikáció visszaállítását nem óhajtja.
74. A kerületi gyűlésre küldött képviselők.
75. A tanügyi bizottság elnökének jelentése az iskolák állapotáról.
76. A tanügyi bizottság gyűléstartási díjának felemelése iránti kérelme véleményezés végett a számvevőszékhez tétetik.
77. Kőműves Sándor bátfai lelkész iskolai körlátogatóul választatik.
78. Közgyűlés a tanítóképző intézet felállításának eszméjét helyesli.
79. Esperesi körlevelek tudomásul vétetnek.

80. A palágyi egyház telekkönyv kiigazítás iránti kérelme teljesítettik.
81. A kisgejőci egyház alapító-levelét az özv. Homoky Antalné hagyományáról közgyűlés a kerületre felterjeszti.
82. A vajkóci egyház özv. Fegyverneki Jánosné 200 koronás alapítványáról alapító-levelét terjesszen be.
83. Az ungvári egyház lelkészi és tanítói díjlevelét módosítja.
84. A vámoslucskai lelkész jelentését a Béres Mihályné hagyományáról tudomásul veszi a közgyűlés.
85. Egyed Béla jenkei lelkész 1200 K egyszer s mindenkorai közalapi segélyre ajánlja a közgyűlés.
86. Id. Szakal István segélykérvénye az őszi segélyosztó bizottsághoz tétetik át.
87. Ugyanigy határoz a közgyűlés az iskei egyház segélykérvényéről.
88. A jegyzőkönyvi pontok folytatólagos számozása iránti indítványt elfogadja a közgyűlés.
89. Rendkívüli egyházi adókiivetések.
90. Sallay Gyula nagyszelmenci lelkész négy heti szabadságot kapott.
91. Bakcsy Gyula isk. körlátogatóól választatik.
92. A könyvtár-bizottság jelentése a könyvtár állapotáról.
93. A Skontro-ügyek tárgyalása a jövő tavaszi gyűlésre maradt.
94. A tisztaágteleki egyháznak az egy koronás járulékot megtagadó határozatait közgyűlés megsemmisíti.
95. Jegyzőkönyv-hitelesítő bizottság.

Betűsoros névmutató.

- Bakcsy Gyula 91
Bernáth Zoltán 69
Bező 66, 75
Botfalva 65, 75
Csap 89
Csongor 89
Egyed Béla 85
Egyházak 68, 70
Egyházkerület 71, 72, 73, 78
Esperes 66, 69, 79
Felsőrőcse 61
Hegy György 95
Iske 87
Iski Zsuzsánna 66
Jenke 75, 89
Kálniczky János 66
Kisgejőc 81, 89
Komjáthy Gábor 69, 95
Komjáthy István 95
Korláthelmecc 61, 75
Könyvtár-bizottság 92
Magasrév 75
Dr. Magda Sándor 68, 74
Miklán Gyula 63
Nagygejőc 75, 89
Nagy Géza 77
Nagykapos 75
Nagy Sándor 74
Nagyszelmenc 90
Nagyszeretva 75, 89
Orémus Kálmán 67
Őszi segélyosztó-bizottság 86,
87, 90
Palágy 64, 80
Palló 75
Pataky Pál 69, 88, 93
Dr. báji Patay György 59, 60, 74
Pályin 75, 89
Sallay Gyula 90
Sárosmező 75
Sipos Mária 64
Soltész Andor 94
Solymos 75
Stépan Géza 57
Stépan László 57, 74
Szabó Endre 62
Szabó István 91
Szabó Sándor 65
Szabó Zoltán 69, 74
Id. Szakal István 86
Ifj. Szakal István 74
Számvevőszék 76
Szirénfalva 67
Szürte 75
Tiszaágtelek 94
Tiszaásvány 89
Tizasalamon 89
Tóth Lajos 69
Ungmogyorós 75
Ungnyarád 75
Ungpinkóc 75
Ungvár 83
Vaján 75, 89
Vajkóc 82, 89
Vámoslucska 84
Veskóc 75

